

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
М.Х.ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ Өңірлік университеті

ЦИФРЛЫ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫНДАҒЫ
ПЕДАГОГТИҢ ҚЫЗМЕТІ

4-тақырып

«Цифрлы сауаттылық» және
«цифрлы құзыреттілік»
ұғымдарының мәні мен мазмұны

БУЗАУБАКОВА Клара Джайдарбековна
п.ғ.д., профессор

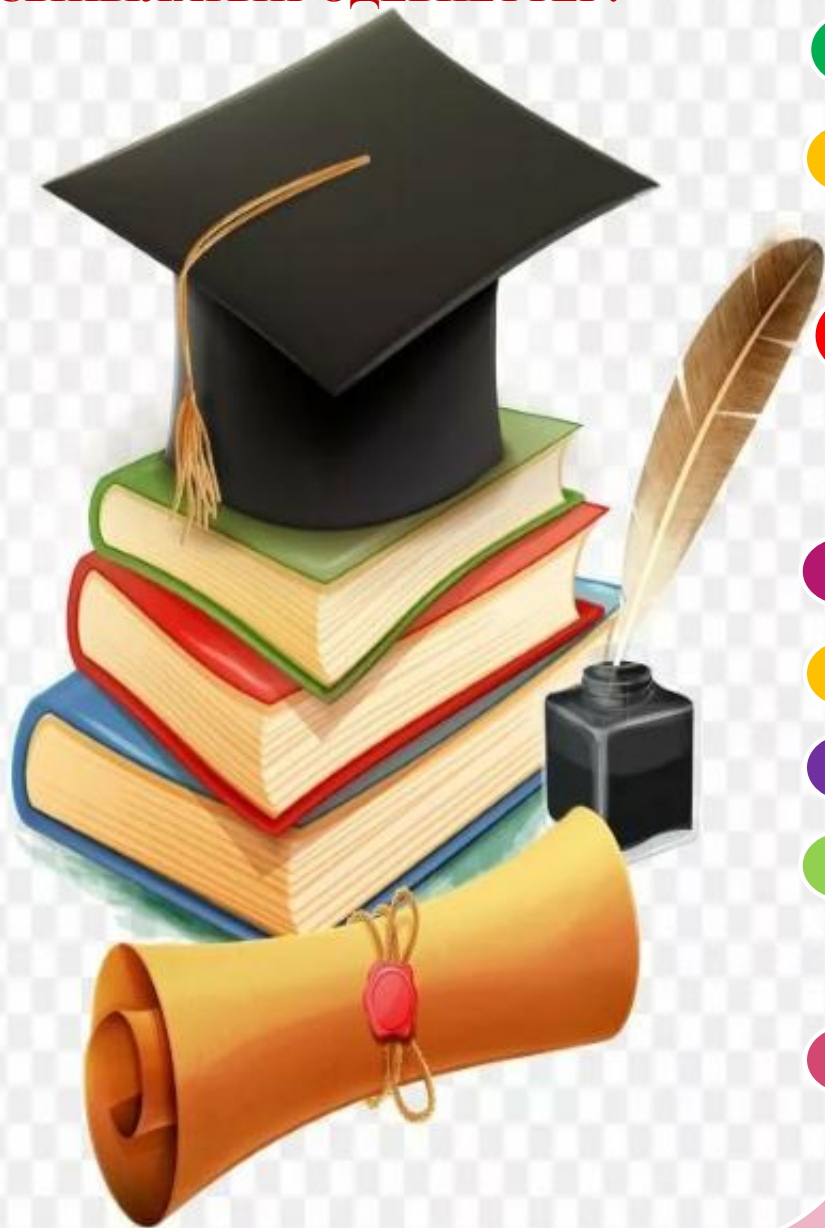
ЖОСПАРЫ:

1) Цифрлық құзыреттіліктің түрлері

2) Цифрлы құзыреттіліктің негізгі дағдылары

3) Педагогтердің цифрлы құзыреттілігін қалыптастыру бағытындағы ғылыми-әдістемелік жұмыстар

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР:

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1) Бузаубакова К.Д., Амирова А.С., Маковецкая А.А.
Цифрлы педагогика: Оқулық. -Тараз: «ИП «Бейсенбекова
Ә.Ж.», 2022. -314 б.

2) Бузаубакова К.Д., Беделбаева А.Е.
Цифрлы білім беру ортасындағы педагогтің қызметі:
Оқулық .-Тараз:«ИП «Бейсенбекова Ә.Ж.», 2023. -127 б.

Интернет-ресурстар:

1) [http://lib.dulaty.kz/rus2/all.doc/Elektron_res/
Buzaubakova.html](http://lib.dulaty.kz/rus2/all.doc/Elektron_res/Buzaubakova.html)

2)<https://kk.wikipedia.org/wiki/>

3)www.smart-pedagog.kz

4)<https://edu-collaboration.kz/kk/>

ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ ТҮРЛЕРІ

Цифрлық құзыреттілік

Медиақұзыреттілік

Коммуникативтік құзыреттілік

Техникалық құзыреттілік

Тұтынушылық құзыреттілік

Білім берудің ақпараттық технологиялары

Ақпараттық құзыреттілік

Метапәндік құзыреттілік: когнитивтік (информатика негіздерін білу және ұғыну), мотивациялық (ақпараттық ортаның өзіндік даму деңгейіне қанағаттану), қызметтік (ақпаратпен жұмыс, АКТ иелену)

Цифрлық құзыреттілік

Ақпаратпен жұмыс істеуге, интернетті пайдалана отырып, уәжді, ұғынықты, қауіпсіз, сыни тұрғыдан цифрлық технологияларды иеленуге мүмкіндік беретін жоғары деңгейлі метақабілеттер

SMART- құзыреттілік

Ақпаратпен жұмыс істеуге, SMART - технологияны мотивацияланған, мағыналы, қауіпсіз, сыни тұрғыдан, интернетті қолдана отырып, инновацияларды, мобильді, үздіксіз, автономды, интеллектуалды, кәсіби желілік қауымдастықтар негізінде өзара әрекеттесуге мүмкіндік беретін құзыреттілік

Педагогтің цифрлық сауаттылығы

Цифрлық дағды (Digital skills)

Көптеген зерттеушілердің пікірінше, цифрлық сауаттылыққа цифрлық әлемде оқу, жұмыс істеу және өмір сүру үшін қажетті цифрлық дағдылар (Digital skills) кіреді. БҰҰ-ның 2018 жылғы есебінде «цифрлық дағдылар қазіргі адамның әлеуметтік интеграциясын жақсартады.

Цифрлық дағдылар

Цифрлық дағдылар адамдарға цифрлық мазмұнды құруға және бөлісуге, қарым-қатынас жасауға және жалпы оқуда, жұмыста және әлеуметтік қызметте тиімді және шығармашылық өзін-өзі жүзеге асыру мәселелерін шешуге мүмкіндік береді.

Цифрлық сауаттылық

Цифрлық сауаттылыққа компьютерлік сауаттылық, АКТ сауаттылық, ақпараттық сауаттылық және медиа сауаттылық, коммуникативтік сауаттылық деп аталатын цифрлық дағдылар кіреді.

ЦИФРЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

**К. Эванс,
Б. Мак -Грей,
Т. Варга-Аткинс
пікірінше,
цифрлық
сауаттылық**

- **Ақпаратты тиімді және қауіпсіз қолдану үшін тиімді басқару, түсіну, біріктіру, бөлісу, бағалау, құру және оған қол жеткізу мүмкіндігі;**
- **Әрбір педагогте цифрлы ортада болуы керек негізгі дағдылар мен машықтар;**
- **Педагогтің әртүрлі цифрлық платформаларда ақпаратты табу, бағалау және нақты жеткізу қабілеті және т.б.**

ЦИФРЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ ТҮРЛЕРІ

Ақпараттық

- Ақпаратпен сауатты жұмыс істей білу, атап айтқанда, әртүрлі көздерден ақпарат іздеуді жүзеге асыру, дәйексөз келтіру кезінде авторлық құқықтарды сақтау, ақпараттың дұрыстығын бағалау

Компьютерлік (цифрлық)

- Компьютер мен мобильді құрылғылардың техникалық мүмкіндіктерін білу, сондай-ақ кәсіби қызметтің міндеттеріне сәйкес қажетті бағдарламаларды белгілей білу

Медиасауаттылық

- Ақпараттың әртүрлі түрлерімен (мәтіндік, графикалық, бейне ақпарат) жұмыс істей білу және виртуалды шындық объектілерін пайдалана білу

Коммуникативтік

- Коммуникацияларды, оның ішінде әлеуметтік желілерді жүзеге асыру үшін ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктерін пайдалана білу

Инновациялық

- Заманауи технологиялық процестерді білу, заманауи гаджеттермен және қосымшалармен жұмыс істеу дағдылары, сондай-ақ технологиялық инновациялардың артықшылықтарын орнату

ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ МӘНІ

ҚҰЗЫРЕТТІЛІК КОМПОНЕНТТЕРІ

Ұйымдастырушылық қабілеттілік

Ынтымақтастық
байланыс орнату

Инициатива білдіру

Тұлғаға
психологиялық әсер
ету

Белсенді әрекетке
түсу

Эмпатияға қабілеттілік

Өзгені түсінуі

Жүрекпен ұғыну

Өзін өзгенің орнына
қоя алуы

Рефлексиялық қабілеттілік

Өзінің мінез-құлқын
реттей алуы

Тиімді шешім
қабылдай алуы

Қолайлы
психологиялық ахуал
туғыза алуы

Қатынастың өрбуін
болжай алуы

«ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІК» ҰҒЫМЫНЫҢ МӘНІ

№	Анықтама	Шығу көзі
1	<p>Цифрлы құзыреттілік – әртүрлі салаларда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды цифрлық ресурстарды пайдалану бойынша кәсіби білімдер мен іскерліктердің жиынтығы және жауапкершілік сезіміне негізделген тиімді қызметті жүзеге асыру</p>	<p>Цифровая компетентность подростков и родителей. Результаты всероссийского исследования.–М.: Фонд Развития Интернет, 2003. –144 с.</p>
2	<p>Цифрлы құзыреттілік – педагогтердің цифрлы ортада білім алушылардың білім алудың маңызын сезінумен бірге алған жаңа білімді тәжірибеде тиімді пайдалана алатындай цифрлы технологияларды, цифрлы оқыту стратегияларын меңгеруі</p>	<p>Krumsvik R.A. Digital competence in Norwegian teacher education and schools // Högre Utbildning. – 2011. – № 1.- P.39.</p>
3	<p>Цифрлы құзыреттілік – цифрлы технологияларды меңгеру, ақпаратты сыни қабылдау, мультимедиалық контент құра білу, мобильдік құралдарды қарым-қатынаста пайдалануға дайындығы, интернет арқылы әртүрлі операцияларды орындай алуы білігі</p>	<p>Берман Н.Д. К вопросу о цифровой грамотности. Society of Russia: educational space? Psychological structures and social salues,2017.</p>
4	<p>Цифрлы құзыреттілік – тәжірибеде кәсіби мәселелерді шешу үшін білім берудегі цифрлық технологиялар мен ғаламдық Интернетті пайдалана отырып ақпаратты іздеу, құрылымдау, жүйелеу және сыни тұрғыдан бағалау әдістерін игеру</p>	<p>Приходько О.В. Особенности формирования цифровой компетентности студентов вуза //АНИ: Педагогика и психология. – 2020. – №1(30). – С.236.</p>

ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ ТҮРЛЕРІ

Ақпараттық және медиақұзыреттілік

- Ақпараттарды іздеу, ұғыну, ұйымдастыру, мұрағаттау
- Цифрлы ресурстарды (мәтін, аудио және бейне) пайдаланып, ақпараттық ортаны қалыптастыру: педагогтің ақпаратты ұсына білу, таба білу және сақтау қабілеті

Коммуникативті құзыреттілік

- Әртүрлі мақсаттар үшін жасалынатын қарым-қатынасқа қажетті білім, білік: желілік құжаттармен және бұлттық технологиялармен жұмыс істей білуі
- Желілік топтарды модерациялау және желілік этикетті жүзеге асыру мүмкіндігі

Техникалық құзыреттілік

- Техникалық және бағдарламалық құралдарды, соның ішінде компьютерлік желі, бұлттық сервистерді қауіпсіз әрі тиімді пайдаланып, әртүрлі міндеттерді орындау үшін қажетті білім, білік, ынталандыру және жауапкершілік

Тұтынушылық құзыреттілік

- Маңызды міндеттерді орындауда цифрлы құрылғылар және ғаламтор көмегімен түрлі қажеттіліктерді қанағаттандыратындай, нақты өмірлік жағдаяттарды шешу үшін қажетті білім, білік, ынталандыру және жауапкершілік

ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ СИПАТТАМАСЫ

ЦИФРЛЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ НЕГІЗГІ ДАҒДЫЛАРЫ

- Компьютердегі базалық бағдарлама, қосымшаларды қолдану

Компьютерлік дағдылар

- Смартфон, планшет, гаджеттерді қолдану

Мобильдік дағдылар

- Ақпаратты табу, сақтау және тарату, тиімді қолдану

Ақпараттық дағдылар

Транзакциялық дағдылар

- Қаржылық операциялар жүргізу, электрондық үкімет сервистерін қолдану

«ЦИФРЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ» ҰҒЫМЫНЫҢ МӘНІ

Цифрлық сауаттылық

- Түрлі цифрлық платформалардағы мәтін және т.б. бұқаралық ақпарат құралдарының көмегімен ақпаратты табу, бағалау және нақты жеткізу мүмкіндігі (<https://ru.wikipedia.org/wiki/>)
- Цифрлық құралдар мен технологияларды, сондай-ақ интернет ресурстарын қауіпсіз және тиімді пайдалану үшін қажетті білім мен іскерліктің жиынтығы (<https://skysmart.ru/articles/programming/cifrovaya-gramotnost>)

«ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІК» ҰҒЫМЫНЫҢ МӘНІ

Цифрлық құзыреттілік

- 1) **Технологияларды тиімді пайдалану дағдылары:** ақпаратты іздеу, цифрлық ресурстарды пайдалану, әлеуметтік желілердің мүмкіндіктерін пайдалану, ақпаратты сыни қабылдау, мультимедиалық контент жасау, ақпаратты синхрондау және т.б.
(<https://skysmart.ru/articles/programming/cifrovaya-gramotnost>)
- 2) Өз құзыреттіліктерін үздіксіз меңгеруге негізделген дара, тиімділік сенімді, сыни және қауіпсіз таңдау және өмірдің түрлі салаларында АКТ, **цифрлық ресурстарды пайдалану бойынша кәсіби білім**, іскерліктердің жиынтығы ғана емес, сонымен қатар жауапкершілік сезіміне негізделген тиімді қызметті жүзеге асыру
(Солдатова Г.У., Рассказова Е.И).
- 3) Педагогтердің цифрлы ортада білім алушылардың білім алудың маңызын сезінумен бірге алған жаңа білімді тәжірибеде тиімді пайдалана алатындай цифрлы технологияларды, цифрлы оқыту стратегияларын меңгеруі (**Krumsvik R.A.**)

Цифрлық дағдылардың жіктелуі цифрлық технологияларды пайдалану мақсатына, қажетті білімнің тереңдігіне, қолданылатын құралдарға және оларды қолдану орнына қарай анықталады:

Жалпы цифрлық дағдылар

- Интернеттен ақпарат іздеу, бағдарламалық жасақтаманы пайдалану, деректерді өңдеу, талдау

Кәсіби цифрлық дағдылар

- Жүйелік жобалау, бағдарламалау, қосымшаны әзірлеу, деректерді басқару, бұлтты технологияларды пайдалану

Проблемалық - бағдарланған цифрлық дағдылар

- Автоматтандырылған жүйелер мен платформалар; логистика құралдары; мәселелерді шешуге арналған құрылымдар

Цифрлық сервистерін пайдалану дағдылары

- Бұлтта сақтау, ақпараттық ресурстарды пайдалану және оларды басқару; логистика процестерін орындауды автоматтандыру; 5G технологияларының мүмкіндіктерін пайдалану

ПЕДАГОГТИҢ ЦИФРЛЫ-ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ЦИФРЛЫ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІ

Цифрлы-технологиялық құзыреттілік

- 1) Педагогикалық сайт және порталдармен жұмыс жасай алады
- 2) Цифрлы оқыту платформасы, оқу контенттімен жұмыс жасай алады
- 3) Компьютерлік бағдарламалар, мультимедиялық құрылғылармен жұмыс жасау дағдысын меңгерген
- 4) Электронды және мультимедиялық оқулықтармен жұмыс жасай алады

Цифрлы-әдістемелік құзыреттілік

- 1) Электронды портфолио жасақтайды
- 2) Ақпараттық банк қорын және электронды медиатека жасақтайды
- 3) Педагогикалық коучинг, педагогикалық тренингтер ұйымдастыра алады
- 4) Педагогикалық форум, пікірталастарға қатысып, авторлық инновациялық жобасын еркін ұсына алады

Педагогтердің цифрлы құзыреттілігін қалыптастыру бойынша ғылыми-әдістемелік жұмыстардың бағыттары

Педагогикалық оқу

Теориялық семинар

Практикалық семинар

Ғылыми-практикалық семинар, конференциялар

Инновациялық педагогикалық идеялар фестивалі

Инновациялық ақпараттық банк-цифрлы орта

Инновациялық ресурстық орталық

Педагогтердің цифрлы құзыреттілігін қалыптастыру бағытындағы ғылыми-әдістемелік жұмыстардың мазмұны

Атауы	Мақсаты	Міндеттері	Мазмұны
Педагогикалық оқу	Педагогика, психология, пәнді оқыту әдістемесі бойынша инновациялық білімді жүйелеу	Цифрлық технологияны оқу-тәрбие процесіне ендірудің түрлі жолдарын қарастыру	Қашықтан оқыту жағдайында цифрлық технологияны оқу-тәрбие процесіне ендірудің тиімді жолдарын ұсынатын баяндамалар дайындау
Теориялық семинар	Болашақ педагогтердің цифрлы құзыреттілігін арттыру	Педагогикалық ұжымның инновациялық бағытта жұмыс жасаудың басым бағыттарын анықтау	Цифрлық технологиялар бойынша арнайы веб-сайт, педагогикалық порталдардың жұмысымен танысу
Практикалық семинар	Коллаборациялық ынтымақтастықты нығайту	Цифрлы технологияның түрлерімен таныстыру	Цифрлы технологияны оқу-тәрбие процесінде тиімді пайдалану жолдарын көрсету, зерделеу

Педагогтердің цифрлы құзыреттілігін қалыптастыру бағытындағы ғылыми-әдістемелік жұмыстардың мазмұны

Атауы	Мақсаты	Міндеттері	Мазмұны
Ғылыми-практикалық семинар, конференциялар	Цифрлы платформаларды тиімді пайдалану жолдарын көрсету	Цифрлы платформаларды пайдалану бойынша инновациялық тәжірибемен танысу, үйрену және насихаттау	Цифрлы платформаларды тиімді пайдалану бойынша баяндамалар тыңдау, жүргізген тәжірибелік-эксперименттік жұмыстардың нәтижесін талдау
Инновациялық ақпараттық банк-цифрлы орта	Цифрлық өнім, электронды контент, веб-сайт, порталмен танысу	Цифрлық контент жасақтау: видео сабақтар, видеотесттер құрастыру, жеке веб-сайт, портал ашуы	Цифрлық технологияны пайдаланып электрондық оқулықтар дайындау, видеосабак қорын жасақтау, пәннің цифрлы контентін жасау
Инновациялық ресурстық орталық	Цифрлы технологияны оқу-тәрбие процесіне ендіру бойынша тәжірибе алмасу	Болашақ педагогтің цифрлы-технологиялық құзыреттілігін қалыптастыруда қосымша білім беру	Цифрлы платформада оқу-әдістемелік семинар, конференция, форумдар ұйымдастыру

ПЕДАГОГТИҢ ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІНІҢ ӘДІСТЕМЕЛІК КОМПОНЕНТТЕРІ

Жалпы пайдаланушылық құзыреттілік

Қолданушы дағдылары, соның ішінде бейне-фотосуреттерді пайдалану, жедел хабар алмасу жүйелерін пайдалану мүмкіндігі, АКТ-ны пайдаланудың этикалық және құқықтық нормаларын сақтай отырып, Интернет пен мәліметтер базасын іздеу дағдылары

Жалпы педагогикалық құзыреттілік

Оқытудың әдістері мен мазмұнын терең қайта құра алуы

Пәндік-педагогикалық құзыреттілік

Болашақ педагогтің қызметі өз пәні бойынша дидактикалық материалдар және пәннің цифрлық контентін өз бетінше дайындаудың озық әдістерін меңгеруі, цифрлы ресурстарды кешенді әрі тиімді пайдалануы

**НАЗАР САЛЫШ
ТЫҢДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!**

SMART
pedagog

Paç

